

1. Закон України «Про енергозбереження», введений в дію Постановою ВР [№ 75/94-ВР від 01.07.94](#). ВВР 1994. № 30. ст.284 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/94-%D0%B2%D1%80>
2. Захаров В.С. Фінансове забезпечення розвитку енергетичного сектора України: дис.канд.ек.наук / В.С. Захаров, Київськ. націон. торгов.– екон.університет . К. 2017. 212 с.
3. Особенности организации финансов электроэнергетической отрасли. 2009. Н.В. Кузнецов, Финансы, денежное обращение и кредит Экономические науки. 2009. 12 (61). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ecsn.ru/files/pdf/200912/200912_336.pdf

УДК 336.67

Мельник К.В.,

к.е.н., доцент кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Вплив COVID-19 та карантинних обмежень на ефективність вітчизняного бізнесу

Пандемія, спричинена вірусом COVID-19, та карантинні заходи мали значний негативний вплив на світову економіку й вітчизняний бізнес зокрема. Разом з тим, спостерігається подальше скорочення економічної активності практично у всіх сферах діяльності. Внаслідок цього, одним із головних завдань фінансово-господарської діяльності вітчизняних підприємств є уповільнення зниження прибутковості та зменшення обсягів збитків, отриманих в результаті негативного впливу карантинних обмежень.

З метою вивчення ступеня впливу пандемії та карантинних обмежень на фінансові результати українського бізнесу, доцільно провести оцінку динаміки прибутковості підприємств за допомогою абсолютних і відносних показників.

Так, динаміка чистого фінансового результату за I півріччя 2019-2020 років представлена нижче (табл.1).

Як свідчать дані табл. 1, загальне скорочення сальдо чистого фінансового результату за I півріччя 2020 року порівняно з аналогічним періодом 2019 року становило 235415,4 млн грн.

Найбільшого зниження чистого фінансового результату зазнали такі сфери економічної діяльності: промисловість (115522 млн грн); професійна, наукова та технічна діяльність (47523 млн грн); оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (31845,9 млн грн); транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (19419,7 млн грн).

Таблиця 1 - Динаміка чистого фінансового результату великих та середніх підприємств України за видами економічної діяльності за I півріччя 2019-2020 років*

Вид економічної діяльності	Фінансовий результат (сальдо), млн грн		Абсолютне відхилення, млн грн
	2019 р.	2020 р.	
Усього	145630,3	-89785,1	-235415,4
сільське, лісове та рибне господарство	-61	-188,4	-127,4
промисловість	69593,3	-45928,7	-115522
будівництво	1084,6	203,1	-881,5
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	31440,3	-405,6	-31845,9
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-2252,1	-21671,8	-19419,7
тимчасове розміщення й організація харчування	971,6	-2056,5	-3028,1
інформація та телекомунікації	8809,8	3863,3	-4946,5
фінансова та страхова діяльність	3550,6	3852,4	301,8
операції з нерухомим майном	5003,4	-5404,7	-10408,1
професійна, наукова та технічна діяльність	27256,1	-20266,9	-47523
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	963,7	-218,7	-1182,4
освіта	-2,6	-36,2	-33,6
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	122	-17,5	-139,5
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-847,9	-1519,9	-672
надання інших видів послуг	-1,5	11	12,5

*Джерело: складено автором на основі даних Державної служби статистики України [1]

Важливою складовою оцінки ефективності діяльності вітчизняного бізнесу є аналіз їх рентабельності. Динаміка рівня рентабельності (збитковості) українських підприємств представлена в табл. 2.

Як свідчать дані табл. 2, прибутковою була діяльність лише у сферах фінансів і страхування (10,6%), інформації та телекомунікацій (6,2%), а також будівництві (0,4%). Інші сфери діяльності у I півріччі 2020 року характеризувались значною збитковістю. Зокрема, найбільше зниження ефективності діяльності спостерігалось у таких сферах як: операції з нерухомим майном (46,9 п.п.); професійна, наукова та технічна діяльність (37,2 п.п.); тимчасове розміщення й організація харчування (32,1 п.п.); мистецтво, спорт, розваги та відпочинок (24,3 п.п.).

Таблиця 2 – Динаміка рентабельності (збитковості) всієї діяльності українських підприємств за видами економічної діяльності за I півріччя 2019-2020 років, %*

Вид економічної діяльності	2019 р.	2020 р.	Відхилення, п.п.
Усього	7,0	-4,1	-11,1
сільське, лісове та рибне господарство	-1,3	-3,7	-2,4
промисловість	5,2	-3,3	-8,5
будівництво	2,2	0,4	-1,8
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	16,6	-0,2	-16,8
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-1,0	-10,5	-9,5
тимчасове розміщення й організація харчування	12,1	-20,0	-32,1
інформація та телекомунікації	17,6	6,2	-11,4
фінансова та страхова діяльність	12,1	10,6	-1,5
операції з нерухомим майном	28,4	-18,5	-46,9
професійна, наукова та технічна діяльність	19,9	-17,3	-37,2
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	5,0	-1,3	-6,3
освіта	-0,9	-10,9	-10
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	3,1	-0,2	-3,3
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-18,9	-43,2	-24,3
надання інших видів послуг	-0,3	2,7	3

*Джерело: складено автором на основі даних Державної служби статистики України [1]

Отже, пандемія COVID-19 та карантинні обмеження призвели до суттєвого зниження ефективності й високого рівня збитковості українського бізнесу. Враховуючи це, з метою подолання наслідків економічної кризи власники

компаній мають розробляти та запроваджувати нові стратегії розвитку й ведення бізнесу в умовах карантинних обмежень, спричинених пандемією.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України: веб-сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 13.11.2020).
2. Вплив COVID-19 та карантинних обмежень на економіку України. URL: <https://www.kas.de/documents/> (дата звернення: 16.11.2020).
3. Програма стимулювання економіки для подолання наслідків COVID-19: «Економічне відновлення». URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/> (дата звернення: 17.11.2020).

УДК 336

Мельниченко О.В.

д.е.н., доктор габілітований наук економічних

Професор кафедри фінансів

Гданьська Політехніка (Республіка Польща)

Досвід Польщі у підтримці економіки країни в період кризи, пов'язаної з пандемією COVID-19

На боротьбу з наслідками для економіки країни впроваджених обмежувальних заходів, пов'язаних зі зменшенням розповсюдження коронавірусу SARS-CoV-2, польська влада спрямувала понад 312 мільярдів злотих (близько 69,33 млрд євро). Така програма отримала назву «Протикризисний Щит» – це пакет рішень, підготовлений урядом, який має захистити польську державу та громадян від кризи, спричиненої пандемією коронавірусу. Він базується на п'яти стовпах:

1. Охорона здоров'я:

– розширено інформаційні канали: телефон довіри для пацієнтів та телефон довіри для лікарів;